Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Кошт нумару—15 руб. (вып. 22 г.)

Падпісная плата—
Звычайная—400 р. льготная—300 р.

Плата за абвесткі—300 руб. за радок пэтыту.
Сьпешныя—на 50% даражэй.
Плата за публікацыю аб страце дакумантаў:
За 1 дакумант—500 руб.
„ кожны задатковы—200 руб.
„ копію квітанцыі—100 руб.
Чырвон. і ўтрымаяцам Сац. Забясьпекі—дарэмна.
Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Контрагэнцтве пры Дзяржаўным Выдавецтве.
(Менск, Петрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
МЕНСК, Захараўская, 97.

ВЫДАНЬНЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ

ТРЭЦІ ГОД ВЫДАНЬНЯ. Штодзенная газэта. № 262 (667). Субота, 25-га лістапада 1922 г.

Барацьба з сухотамі.

Сухоты, альбо як дактары кажуць, *тубэркулёз*, зьяўляецца вельмі пашыранаю і вельмі страшнаю хваробаю.

Калі падлічыць, сколькі людзей памірае за год ва ўсіх краёх сьвету і ад якіх прычын яны паміраюць, то выйдзе, што *сёмая часьць усіх памёршых* памёрла ад сухотаў. Калі падлічыць, сколькі людзей памірае ад розных хваробаў, то выйдзе, што *трэцяя часьць усіх памёршых ад розных хваробаў* памёрла ад сухотаў. Кожны, кожны год ад сухотаў па ўсёй зямлі памірае больш, як тры міліёны людзей. Гэтулькі народу не памірае ні ад вайны, ні ад голаду, ні ад халеры ці якой іншай хваробы. У нашыя часы тубэркулёз зьяўляецца *сацыяльнаю* хваробаю. Гэта значыць, што хварэюць не паадзінокія, рэдкія людзі, але значная маса ўсяго грамадзянства.

Найчасьцей хварэюць на сухоты тыя людзі, якія жывуць альбо працуюць у цесных, брудных, пыльных памяшканьнях. Сухоты—гэта хвароба людзей бедных, якія цяжка працуюць і дрэнна жывуць. Перад вайною працэнт паміраючых ад сухотаў у Расеі быў большы, чым у Заходняй Эўропе. За доўгі час імпэрыялістычнай і грамадзянскай вайны варункі жыцьця яшчэ болей пагоршыліся, і небясьпека ад сухотачнай хваробы стала яшчэ большай.

Савецкі ўрад, перамогшы ўсіх белагвардзейцаў, зьвярнуў цяпер належную ўвагу і на барацьбу з сухотамі.

Але народная гаспадарка так занепала і дзяржаўная казна так абяднела, што весьці скутэчную барацьбу з сухотамі на тыя сродкі, якія можа даць урад з дзяржаўнай казны, будзе мала.

Па ўсёй Савецкай фэдэрацыі будзе праводзіцца «трохдзёньнік барацьбы з тубэркулёзам». У нашым Менску гэты трохдзёньнік назначаны на 26, 27 і 28 лістапада. Будзе рабіцца скарбёначны збор, лётарэя, будуць пашырацца адозвы і плякаты, як забясьпечыць сябе і сваіх блізкіх ад гэтай страшнай хваробы.

Трэба, каб кожны грамадзянін Савецкай фэдэрацыі, кожны рабочы і селянін, у меру сваіх сілаў, прышоў на падмогу сваёй рабоча-сялянскай савецкай уладзе!

Трэба, каб прыняў актыўны ўдзел у зборах на барацьбу з сухотамі.

Фашысткая Італія і Савецкая фэдэрацыя.

Фашысткі ўрад ужо моцна асядзеўся ў Італіі. Галасаваньне ў парлямэнце аб даверы новаму ўраду далі зусім неспадзяваныя вынікі. Большасьцю 306 галасоў проціў 116 пры 7 устрымаўшыхся, парлямэнт выказаў даверые новаму «прэм'еру»—правадыру фашысткіх бандаў, Мусаліні. Як відаць, сам Мусаліні не спадзяваўся, што паны дэпутаты так пакорна схіляцца перад уладаю фашыстаў. Ён зьбіраўся зьмяніць выбарны закон так, каб павялічыць прадстаўніцтва ад фабрыкантаў, купцоў, памешчыкаў, буржуазнай інтэлігэнцыі і зьменшыць прадстаўніцтва ад працуючых; таксама Мусаліні выказаўся за скасаваньне выбарнага права кабет. Але цяпер гэтага нічога непатрэбна.

Значную ролю ў замацаваньні ўлады фашыстаў адыграла тактыка італьянскіх сацыял-дэмакратаў, якія зьявіліся сацыял-прадаўцамі ў поўным сэнсе слова. Замест таго, каб разам з камуністамі арганізоўваць пралетарыят дзеля барацьбы з фашыстамі, яны, як відаць, перайшлі на роль легальнай і зусім нястрашнай для фашыстаў апазіцыі.

Вельмі цікава тая пазіцыя, якую заняў фашысткі ўрад у адносінах да Савецкай фэдэрацыі, да фэдэрацыі рэспублік, якія праводзяць у жыцьцё так няпрыемныя фашыстам ідэалы камунізму. Ад першага дня свайго існаваньня фашысткі ўрад павёў барацьбу проціў пралетарыяту і проціў камуністаў.

Васьмігадзінны дзень працы,—самая важная заваёва пралетарыяту,—скасаваны. Камуністычная партыя змушана перайсьці на нелегальную работу. І вось пабач з нячуванай жорсткасьцю ў прасьледаваньні камуністаў, Мусаліні заяўляе, што «італьлянскі ўрад гатоў абгаварыць магчымасьць канчатковай згоды з Расеяй». Як гэта можна жыць у добра-суседзкіх адносінах з рабоча-сялянскімі рэспублікамі, уціскаючы сваіх рабочых і прасьледуючы рабочую камуністычную партыю,—гэта сэкрэт «сіньора» Мусаліні.

Але важна вось што. Некаторыя савецкія працаўнікі і некаторыя савецкія газэты абгаварываюць пытаньне: «а ці станем мы з імі targаваць і весьці зносіны?» На гэта адказ можа быць толькі адзін. Народная гаспадарка ў Савецкай фэдэрацыі так зьнішчана грамадзянскай і імпэрыялістычнай вайной, што дзеля падняцьця яе мы гатовы весьці гандлёвыя зносіны з усімі дзяржавамі, раз гэта нам карысна. Італія-ж вельмі церпіць ад непаладжанасьці зносін з Расеяй. Італіі патрэбен хлеб, бо свайго не хапае. Хлеб, які прывозіцца з Амэрыкі, Італія купляе на золата. Плаціць-жа таварамі яна ня можа, бо Амэрыка ў вырабах італьянскай прамысловасьці ня чуе патрэбы. Такім чынам, італьянскі замежны гандаль дае страты, ён мае нявыгодны балянс. З Расеяй-жа Італія магла-бы гандляваць так, што ня толькі магла б вывазіць з Расеі, але і ўвазіць свае тавары і прадукты свае прамысловасьці.

Перад Савецкай дыплёматыяй стаіць заданьне: умела выкарыстаць цяжкае становішча нашых клясавых ворагаў, і паставіць справу так, каб гаспадарчая моц Савецкай фэдэрацыі падымалася нават дзякуючы гандлёвым зносінам з нашымі ворагамі.

Д. А.

Лёзанская канфэрэнцыя.

Мусаліні за поўны ўдзел Расеі.

РЫМ, 20—11. У гутарцы з прадстаўнікамі італьянскага друку ў Лёзані Мусаліні заявіў, што італьянская дэлегацыя будзе падтрымліваць большасьць пунктаў ангельскага мэмарандуму. Па думцы Мусаліні, Расеі неабходна даць права поўнага ўдзелу ў дэбатах па ўсіх пытаньнях.

Мусаліні нездаволен становішчам Італіі.

ЛЁНДАН, 21—11. Мусаліні ў гутарцы з Кэрзанам і Пуанкарэ ў Лёзані рэзка паставіў пытаньне, чым зьяўляецца Італія: ці служанкай Антанты, ці вялікай дзяржавай. Мусаліні падкрэсьліў нездаволеньне становішчам Італіі на канфэрэнцыі, зазначыўшы, што Італія ня зьвязана тэзісамі англа-францускага мэмарандуму. Мусаліні заявіў, што ён лічыць, што Расея павінна прымаць удзел у канфэрэнцыі з усімі правамі.

Вароўскі ў Лёзані.

ГАННОВЭР, 24—11. У Лёзану прыбыў Савецкі прадстаўнік у Італіі тав. Вароўскі.

За дамаганьні Турэччыны.

ГАННОВЭР, 24—11. Прадстаўнік Савецкага ўраду на Лёзанскай канфэрэнцыі т. Вароўскі заявіў Ісмэд пашу, што Савецкі ўрад будзе падтрымліваць на канфэрэнцыі ўсе патрабаваньні Турэччыны поўнасьцю.

Туркі дамагаюцца ўдзелу Савецкага ўраду.

НАУЭН, 23-11. Туркі патрабавалі запрашэньня Савецкага ўраду на Лёзанскую канфэрэнцыю на роўных умовах з іншымі чарнаморскімі дзяржавамі.

За ўступчывасьць.

ЛІФІЛЬД, 23-11. Ангорскі ўрад зьмясьціў Рафэд пашу з пасады канстантынопальскага губарнатара з празмерную ўступчывасьць к патрабаваньням саюзьнікаў.

У Нямеччыне.

Новы нямецкі габінэт.

ГАННОВЭР, 22—11. Новы нямецкі габінэт зложан поўнасьцю. Пасаду міністра ўнутраных спраў прыняў Эбэрт, міністра заграніных спраў—пасланьнік у Капэнгагэне—Розэнбэрг. Адбылося аб'яднаньне старога і новага ўраду, на якім Куно прыняў справы ад Вірта.

Забарона вулічных сходах.

БЭРЛІН, 23-11. Бэрлінская паліцыя забараніла арганізацыю вулічных сходаў, нібы ў зьвязку з маючым быць павялічаньнем грабежстваў. «Ротэ Фанэ» падкрэсьлівае фактычнае абвяшчэньне асаднага становішча, якое здарылася якраз у час адчыненьня кангрэсу фабрычна-заводзкіх камітэтаў.

IV Кангрэс Камуніст. Інтэрнацыяналу.

Спрэчкі па ўсходняму пытаньню

МАСКВА, 23-11. Сёньня на пасяджэньні Кангрэсу Камуністычнага Інтэрнацыяналу працягваліся спрэчкі па ўсходняму пытаньню. Эгіпецкі дэлегат Эльерабі кажа, што маладая камуністычная партыя дасягнула значных посьпехаў і прымае ўдзел у прафэсыянальным руху.

Дэлегат Турэччыны Орхан зазначае неабходнасьць стварэньня адзінага фронту каляніяльных народаў супроць імпэрыялізму.

Дэлегат Аўстраліі прапануе склікаць кангрэс усіх рабочых арганізацыяў і краёў, прылягаючых к Ціхаму акіяну.

Дэлегат Пэрсіі Нікбін кажа, што ў Пэрсіі маецца шматліковая сьціслая чыста пралетарская камуністычная партыя. Прафэсыянальныя саюзы, якія налічваюць 15.000 чалавек, знаходзяцца пад уплывам камуністычнай партыі.

Заключнае слова Радэка.

Радэк у заключнай прамове кажа: «Гісторыя спраўдзіла нашу ўсходнюю палітыку. На Лёзанскай канфэрэнцыі імпэрыялісты выступаюць адзіным фронтам у ахову капітуляцыі і грашовага кантролю Турэччыны. Ангорскі ўрад уціскае камуністаў. Шырокія гушчы рабочых убачаць, што запраўднымі абаронцамі іх інтэрэсаў зьяўляюцца толькі камуністы. Заданьне Камуністычнага Інтэрнацыяналу—аб'яднаць рабочых Захаду з сялянамі Ўсходу ў барацьбе з усясьветным імпэрыялізмам. Пасьля заваёвы рабочых гушчаў мы павінны заваяваць сялян і рамесьнікаў. Камуністычная партыя ўсходу павінна быць народнай партыяй у запраўдным сэнсе гэтага слова».

Растрэл рабочых.

Дэлегат Паўднёвай Афрыкі Бондэнга паведамляе аб растрэле ўрадам Сітса 4 рабочых, прымаўшых удзел у паўднёва-афрыканскай забастоўцы. Кангрэс прымае рэзалюцыю, якая пляміць ганьбай паўднёва-афрыканскі ўрад.

II-гі Кангрэс Прафэсыян. Інтэрнацыяналу.

Спрэчкі па дакладу т. Лазоўскага.

МАСКВА, 23—11. На трэцім пасяджэньні Кангрэсу Праф. Інтэрнацыяналу 22-га лістапада адбываліся спрэчкі па дакладу т. Лазоўскага аб дзейнасьці бюро Праф Інтэрнацыяналу. Агульны сэнс усіх выступленьняў замежных дэлегатаў—глыбокае здаволеньне тактыкай адзінага фронту і лініяй адзінства прафэсыянальнага руху. Дэлегат ангельскай сэкцыі Усткінс заяўляе, што даклад выканаўчага бюро аднёсься з вельмі малой увагай да прафэсыянальнага руху ў Англіі, тым больш, што Англія—побач з Амэрыкай—зьяўляецца аднэй з самых прамысловых краінаў у сьвеце. На Лёнданскай канфэрэнцыі Праф. Інтэрнацыяналу было прадстаўлена 550.000 рабочых. У адным толькі Нюкэстлі 67.000 рабочых далучыліся да Праф. Інтэрнацыяналу, у г. Глазко—270.000, у Бірмінгаме—250.000 рабочых.

Рух у Нямеччыне.

Прадстаўнік нямецкай дэлегацыі Гэккэрт падкрэсьліў, што лінія выканаўчага бюро Праф. Інтэрнацыяналу агулам правідловая. Пастановы, прынятыя першым кангрэсам, апраўданы жыцьцём, а адступленьні ў далейшым нарабілі шмат шкоды. Датыркаючыся спрэчак в саюзам працаўнікоў фізычнага і умственага труда, Гэккэрт выказаў надзеі, што ў будучыне адносіны стануць лепшымі, але зараз у саюзе яшчэ дужы анархічныя напрамкі. Выступіўшы пасьля Гэккэрта прадстаўнік саюзу фізычнага і умственага труда Гольц адзначыў, што анархічныя замашкі ў саюзе няшчадна зьнішчаюцца і не ў далёкай будучыне будуць зусім зьнішчаны.

Рух у Францыі.

Дэлегат агульнай унітарнай канфэдэрацыі працы Монмуссо тлумачыць, што француская дэлегацыя ня прымае зусім блізкага ўдзелу ў справах кангрэсу дзеля таго, што да гэтага часу канфэдэрацыя фармальна яшчэ не ўвайшла ў Праф. Інтэрнацыянал. Монмуссо адзначыў, што ў прафэсыянальным руху Францыі здаўна вялікую ролю ігралі анархэ-сындыкалісты. Пасьля расколу ўнітарная канфэдэрацыя падпала пад іхны ўплыў. Але расейская рэвалюцыя зрабіла вялікі ўплыў на францускіх сындыкалістаў. Сярод іх вырасла група, якая называе сябе камуністычна-сындыкалісткай. У Сэн-Эцьене гэта цячэньне ўзяло верх; пастаноўлена наладзіць моцныя адносіны з чырвоным Праф. Інтэрнацыяналам.

Рух у Польшчы.

Выступіўшы ад імя польскай дэлегацыі Дунскі сказаў, што варункі працы ў Польшчы выключна цяжкія. Амстэрдамцы вядуць барацьбу з рэвалюцыянэрамі пры дапамозе паліцыі і ахранкі. Але, ня гледзячы на гэта, у шэрагу саюзаў наш уплыў значна вырас, дзякуючы барацьбе за адзіны фронт з раскольніцкімі тэндэнцыямі амстэрдамцаў. Пад уплывам Праф. Інтэрнацыяналу знаходзіцца 10 саюзаў з агульным лікам сяброў 75.000. Амстэрдамцы робяць усё, каб стрымаць узрост і ўплыў Праф. Інтэрнацыяналу і выключаюць з саюзаў тых, хто не згаджаецца з іхнай тактыкай. Кожны дзень Праф. Інтэрнацыянал нажывае ў Польшчы новыя ўсьпехі.

Розныя весткі

Маніфэстацыя беспрацоўных.

ЛЕНДАН, 21-11. Лёнданская паліцыя дужа ўстрывожана многалюднай маніфэстацыяй беспрацоўных, якія сабраліся ў Лёндане з усіх канцоў Англіі. Мабілізаваны ўсе паліцэйскія атрады на вуліцах, дзе знаходзяцца ўрадавыя ўстановы, зроблены барыкады на ўсіх праездах.

Забастоўка горных рабочых.

ПРАГА, 22—11. Забаставала 40.000 горнарабочых Паўночнай Чэхіі.

Дзяржава і грамадзянства у барацьбе з тубэркулезам.

Тубэркулёз зьяўляецца злым ворагам чалавецтва, які падрывае грунт яго істнаваньня, і барацьба з ім патрабуе поўнай напружанасьці і ўдзелу ўсіх сіл дзяржавы і грамадзянства.

Гэта барацьба павінна быць пастаяннай і датыкацца ўсіх воблясьцяў нашага сацыяльнага і грамадзянскага быцьця. У Савецкай фэдэрацыі саадносіны дзяржавы і грамадзянства ў барацьбе з тубэркулёзам будуць насіць некалькі інакшы характар, чым у буржуазных краінах.

У буржуазных краінах грамадзянству прыходзіцца весьці барацьбу з дзяржавою каб яна прымала ўдзел у барацьбе з тубэркулёзам. У Савецкай фэдарацыі гэта барацьба адпадае дзеля таго, што ахова здароўя справы самой жа дзяржавы, і дзяржава імкнецца сама да правядзеньня барацьбы з тубэркулёзам, на колькі ёй хапае сіл.

Дзяржава, якая рэгуліруе нашы сацыяльна-эканамічныя і прававыя адносіны, павінна правесьці заканадаўчым шляхам і абгарадзіць ад парушэньня рад мераў, якія маюць грунтоўнае значэньне у барацьбе з тубэркулёзам. Сюды належаць: ахова працы, санітарнае заканадаўства, сацыяльная гігіены, заканадаўства аб кватэрах і будаўніцтва.

Дзяржава, маючы свае проціўтубэркулёзныя ўстановы, павінна даваць грошы і тым установам, якія могуць зьявіцца дзякуючы самачыннасьці і самаго грамадзянства.

Дзяржава павінна ўзяць на сваё ўтрыманьне грамадзянскія ўстановы па ахове здароўя жыхарства і кіраўніцтва ўсімі проціўтубэркулёзнымі мерапрыяцьцямі, прыводзячы іх у вызначаным пляне і ўсімі мерамі дапамагаючы разьвіцьцю і зьдзяйсьненьню ўсіх арганізацый і ўстановаў, якія павінны і могуць разьвівацца ў выніках грамадзянскай самачыннасьці і якія сыграюць вялікую ролю ў гэтай справе.

Удзел грамадзянства павінен вызначыцца ў арганізацыі і аб'яднаньні ўсіх творчых народных сіл і ў разбуджэньні грамадзянскай ініцыятывы ў барацьбе.

Праца грамадзянства павінна вызначацца ў культывіраваньні паміж усіх і кожнага зразумеласьці патрэбы і магчымасьці барацьбы з тубэркулёзам, падшуканьні грамадзянскіх сродкаў, папулярызацыі ўсіх мераў, якія бароняць кожную асобу ў асобнасьці і грамадзянства ў цэлым ад заражэньня тубэркулёзам, распаўсюджваньні ў народзе гігіенічных ведаў і ў падтрыманьні органаў дзяржавы ў яе чыннасьцях.

У барацьбе з тубэркулёзам мы не слабыя, а, наадварот, можам пасьпешна весьці барацьбу, але пры ўмовах узаемнага падтрыманьня гасударства і грамадзянства.

Д-р Б. Гохштэйн.

Тубэркулез і школа.

Ужо з даўных часоў зразумела, што школа павінна даць дзецям ня толькі духоўнае разьвіцьцё, але і клапаціцца аб фізычным становішчы вучняў. Школьная санітарыя блізка зьвязана з агульнымі мерамі, прынятымі дзеля аховы здароўя жыхарства. Слабае харчаваньне вучняў, кепскае фізычнае разьвіцьцё, матар'яльная незабясьпечанасьць, нездавальняючае становішча санітарыі ў школах—вось тыя прычыны, якія робяць арганізмы вучняў менш стойкімі і пахільнымі ўсялякіх хваробаў. Зусім зразумела, чаму тубэркулёз частае зьявішча сярод дзяцей школьнага ўзросту, дае найбольшую сьмяротнасьць. Пытаньне аб барацьбе з тубэркулёзам у дзіцячым узросьце—гэта праграмнае пытаньне многіх навуковых зьездаў, але яно ня можа быць вырашана, калі дзяржава і грамадзянства ня прыдуць навуцы на дапамогу. Неабходна фізычна аздаравіць школу. Малакроўных-слабагрудных, з пахілам да тубэркулёзу, трэба вылячыць і пасляць у спэцыяльныя школы-санаторыі. Трэба стварыць школы па тыпу школ садоў, лясных школ, пашырыць сетку школ—летніх калёніяў, дзе дзеці з мая месяца да верасьня ці кастрычніка праводзяць цэлыя дні на сьвежым паветры ў лесе, злучаючы гульні са школьнаю працаю. Пажадана ўстройства школ-санаторыяў для хворых костным тубэркулёзам, дзе варункі жыцьця ідуць згодна спэцыяльным мэтадам лячэньня.

Неабходна абхапіць усе бакі жыцьця вучняў, палепшыць іхныя хатнія гігіенічныя абставіны, харчаваньне, стварыць найбольш гігіенічныя варункі ў школах (асабліва ў прафэсыянальна-тэхнічных школах і дзіцячых дамох). Школьныя дактары павінны ўвайсьці ў сям'ю пэдагогаў, жыць жыцьцём школ. Неабходна дапамога ня толькі дактароў, пэдагогаў, бацькоўскіх камітэтаў, але і раённых савецкіх, прафэсыянальных і штраховачных арганізацыяў.

Заданьне вялікае і неадкладнае, якое трэба вырашыць у імя паратунку жыцьця многіх маладых грамадзян. Патрэбна дапамога ўсіх, каму дарага здароўе дзяцей—задатку будучага жыцьця чалавецтва.

Д-р Е. Кацман.

Роля прафэсыянальных саюзаў у барацьбе з тубэркулезам.

Дзяржаўная барацьба з тубэркулёзам ня можа быць праведзена ў жыцьцё без пастаяннага ўдзелу ў працы супроць-тубэркулёзных арганізацыяў саміх працоўных. Толькі пры самай чэснай злучнасьці ўстаноў аховы здароўя з вытворчымі прафэсыянальнымі саюзамі магчыма дабіцца добрых вынікаў на супроць-тубэркулёзным фронце. Вынікаў гэтых можна дасягнуць двумя шляхамі: 1. Дапамога і правядзеньне ў жыцьцё шэрагу перасьцерагаючых мер па барацьбе з тубэркулёзам і 2. Праца па навукова-дасьледчай дзейнасьці.

Аддзелы аховы працы пры Губпрофбюро, атрымаўшыя ва ўмовах новай эканамічнай палітыкі рэальную магчымасьць для правядзеньня ў жыцьцё законаў інспэкцыі працы і прафэсыянальнай гігіены, супольна з установамі аховы здароўя накіроўваюць сваю працу на разьвіцьцё барацьбы з тубэркулёзам, зьвяртаючы ўвагу ў першую чаргу на прафэсыі, якія асабліва паддаюцца тубэркулёзнай заразе, як напрыклад: хімікі, паліграфісты, мэталісты, ткачы і швэйнікі.

Прафэсыянальныя саюзы, прымаючы дзейны ўдзел у арганізацыі сеткі супроць тубэркулёзных устаноў, павінны адчыняць дыспансэры, тубэркулёзныя больніцы і санаторыі ў раёне тых прадпрыемстваў, якія даюць асабліва вялікі процант тубэркулёзнай хваробы. Прыняўшы ўдзел у стварэньні тубэркулёзнай установы пры інспэкцыі працы і камісію па ахове працы, саюзы ўваходзяць у савет дыспансэра, прымаючы самы шырокі і жывы ўдзел у жыцьці ўстановы.

Вялікае значэньне мае кожны прафэсыянальны саюз пры навукова-дасьледчай дзейнасьці ўстаноў аховы здароўя з мэтай выяўленьня ўплыву тэй ці іншай прафэсыі на праяўленьне тубэркулёзу. Правідловая барацьба з тубэркулёзам магчыма толькі тады, калі клінічныя і санітарна-статыстычныя дасьледы будуць весьціся на кожны саюз асобна. Пры дружнай працы ўстаноў прафэсыянальных саюзаў з дактарамі можна будзе пунктоўна вызначыць, якія моманты і ўмовы зьяўляюцца грунтоўнай прычынай, выклікаючай разьвіцьцё тубэркулёзу сярод рабочых тэй ці іншай шкадлівай для здароўя вытворчасьці. Навука ў сваіх дасьледах апіраючыся на арганізаванасьць рабочых і служачых, пры іх дапамозе і ўдзеле, в часам аслабіць разьвіцьцё тубэркулёзу.

Д-р **Самуіл Мазэль.**

Росклад царквы.

Добрыя прыклады.

Рэлігійныя забабоны адыходзяць у панства мінулага. Яны аджылі свой век. Гэта зразумеў як працоўны люд, таксама і духавенства.

У розных мясьцінах Савецкай фэдэрацыі вясковы працоўны люд сам пачаў змагацца з гэтай цемрай, аб гэтым сьведчаць весткі з розных глухіх куткоў:

Царкоўны звон склікае сялянскія сходы.

Сяляне вёскі Хлапунова, Арэнбургскай губ., вызваліліся з-пад папоўскага ярма. З часоў акцябрскай рэвалюцыі ў іх няма пана. Царкву сяляне зачынілі.

Вялікі царкоўны звон сяляне цяпер ужываюць дзеля іншых мэтаў. Ён склікае саветы на сход. Устаноўлен умоўны звон, на які з далёкіх вёсак члены сялянскіх саветаў зьбіраюцца ў воласьці дзеля разважаньня сялянскіх спраў.

Адрачэньне папа.

60-гадовы поп Горскі з вёскі Улазовічы, Душацінскай вол., Клінцоўскага павету, Гомельскай губ. надаўна адмовіўся ад сваёй «сьвяшчэннай» пасады.

У Гомельскай газэце «Новая Деревня» была выдрукавана яго заява вось якога зьместу:

«Я быў сьвяшчэннаслужыцелем з аднаго боку дзеля таго, што я верыў, у справядлівасьць слоў уладыкі, а з другога боку,—дзеля таго, што гэта служба давала мне прыбытак дзеля харчаваньня маёй сям'і.

Пасьля Акцябра, з арганізацыяй Савецкай улады, сочучы за ходам рэлігіі, я ўсё болей бачыў выкрываючыйся фальш вышэйстаячых царкоўных уладык.

Яч чалавек, у якім б'ецца яшчэ чэснае сэрца, каб не зацямняць болей і бяз гэтага цёмныя масы сялянства, я ад гэтага часу адракаюся ад царквы і сана і прашу лічыць мяне грамадзянінам Савецкай Рэспублікі, а не сьвяшчэннаслужыцелем.

Лічу для сябе нізкім служыць фанатызму.

Сьвяшчэнік *А. Горскі.*»

Мы бачым у гэтых дзьвёх вестках два добрыя ўчынкі, якія могуць служыць прыкладамі як для нашага сялянства, таксама і духавенства.

Бюльлетэнь № 116

Менскай Мэтэоралёгічнай Станцыі

Галоўнай Фізычнай Обсэрваторыі

пры Менскай Дасьледчай Балотнай Станцыі.

За 23 і 24 лістапада 1922 году.

СТРУМЭНТ.	1 гадзіна дню.	9 гадз. вечара.	7 гадз раніцы
Баромэтр	749,4 m/m	747,3 m/m	741,9 m/m
Тэрмомэтр	1,1°	1,6°	1,2°
Максымальны тэрмомэтр	1,1°	1,6°	1,9°
Мінімальны тэрмомэтр	—0,4°	0,8°	1,0°
Вільгаць параўнаўчая	90%	93%	91%
Асадкі ў мілімэтрах	—	—	0,1
Грунтавы тэрмомэтр на глыбіні 0,8 м.	2,2°	2,2°	2,2°
Флюгэр (сіла ветра мэтраў у сэкунду)	З.Пд. 3—1	Пн.3—3	Пд.Пд.3--7

Ноччу моцны вецер.

Па Менску.

Урачыстае пасяджэньне ў Беларускім Дзяржаўным Унівэрсытэце, ахвяраванае памяці беларускага песьняра Максіма Багдановіча.

У нядзелю, 26-га лістапада г. г., з прычыны споўніўшагася пяцёхгодзьдзя з дня сьмерці выдатнага беларускага песьняра і пісьменьніка Максіма Аляксандравіча Багдановіча, у актавай залі Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту адбудзецца ўрачыстае публічнае пасяджэньне, ахвяраванае памяці песьняра.

З дакладамі аб творчасьці і значэньні Максіма Багдановіча для беларускае літэратуры выступяць прафэсары Унівэрсытэту: У. І Пічэта, У. М. Ігнатоўскі, З. С. Капэнбогін і лектар Унівэрсытэту М.М. Пятуховіч.

Пасьля дакладаў адбудзецца літэратурна-вакальная часьціна вечару, у якой прымуць удзел: хор Беларускага Пэдагагічнага Тэхнікуму, артысты і артысткі Беларускага Дзяржаўнага Акадэмічнага Тэатру, а таксама некаторыя беларускія песьняры і пісьменьнікі.

Пачатак а 7 гадзіне ўвечары.

Уваход для ўсіх вольны.

Т-ва Гісторыі і Старасьведчыны.

Сёньня, 25-га лістапада г. г., а 8-ай гадзіне ўвечары ў будынку Бел. Дзярж. Унівэрсытэту (рог Магазыннай і Скобелеўскай) адбудзецца 18-е чарговае пасяджэньне Т-ва Гісторыі і Старасьведчыны.

Прадметы пасяджэньня:

1) Даклад П. П. Дзямідовіча на тэму: „Беларускае вясельле".

2) Бягучыя справы.

Уваход вольны.

Аб'яднаньне двух эканамічных журналаў.

Паднята пытаньне аб аб'яднаньні эканамічных журналаў «Народная Гаспадарка Беларусі» і «Беларускі Каапэратар» у адзін.

Згублены:

— Пашп. бестэрм., выд. Менск. Мяшч. Управ., Скалыга А. Ф., кв. 5758.

— Лічн. карт., выд. Цараўск. Вал. Ваен. Аддз. № 61, Самусевіча Іосіфа, кв. 5759.

— Лічн. карт., выд. Цараўск. Вал. Ваен. Аддз. № 7, Казака Міхася, кв. 5760.

— Пашп. польскі, выд. Слуцкім магістратам у 1919 г., Чайнік Г. І., кв. 5761.

— Пашп., выд. Слуцк. Пав. Гар. Міліц., Апецна М.Н., кв. 5762.

— Пасьведч. асобы, выд. Смаленск. Спажывецк. Таварыствам, Турэцкага Г. Я., кв. 5764.

— Лічн. карт., выд. Смалявіцкім Вал. Ваен. Аддз. № 62, Шэйба З. К., кв. 5765.

— Пашп., выд. Камароўск. гмінны управ., Ротшульд Р.Л., кв. 5766.

— Пасьведч. на каня, выд. Старасельск. Вал. Ваен. Аддз. № 32, Дзянскевіча А.Г., кв. 5767.

— Учотн. карт., выд. Менск. Ваен. Сан. пэд'аддз. Бурыга Г.П., кв. 5768.

— Лічн. карт., выд. Койданаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 71, Нямкевіча С. О., кв. 5769.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. ур. 1885 г., Фрыдмэна М.Н., кв. 5770

— Пашп., выд. Узьдзенск. Мяшч. Упр., Бэрнштэйна Г.В., кв. 5771.

— Патэнт, выд. Нар. Кам. Грош. Спраў, Бэрнштэйна Г.В., кв. 5772.

— Лічн. карт., выд. Магільнянскім Вал. Ваен. Аддз. № 41, Перчыка З. М., кв. 5773.

— Польскі від на жыхар., выд. польск. паліц. 1 вуч. м. Менску № 309, Табунец Е. Л., кв. 3739.

— Лічн. карт., выд. Магільнянскім Вал. Ваен. Аддз. № 316, Мінкевіча І. П., кв. 5774.

— Лічн. карт., выд. Магільнянскім Вал. Ваен. Аддз. № 324, Пукача Т. М., кв. 5775.

— Лічн. карт., выд. Омскім Пав. Ваен. Кам., Івашкевіча М. А., кв. 5776.

— Лічн. карт., выд. Омскім Пав. Ваен. Кам., Гайбэргэра М. В, кв. 5777.

— Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц., Шмуйловіча Р Е, кв. 5778.

— Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц., Ермаловіч Агаты, кв. 5779.

— Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц., Ермаловіч М.П., кв. 5780.

— Мэтрычн. выпіс, выд. Менск. Заксам, Аксэльрода Ф. І., кв. 5781.

— Лічн. карт., выд. Бійскім Пав. Ваен. Кам. № 1863, Гарошка І. К., кв. 5782.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Блоха Л.-І. Ш., кв. 5783

— Лічн. карт., выд. Койданаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 14, Гнілякова В. Л., кв. 5784.

— Часов. від на жыхар., выд. Новазыбкаўскай Пав. Гар. Міліц., Міхайлоўскага П. М., кв. 5785.

— Пашп., выд. Галібіцкай Вал. Управ. Пскоўскай губ., Сьцяпанавай С. С., кв. 5786.

— Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц., Сарокіна Х. Е., кв. 5787.

— Бежанск. пасьведч. асобы, выд. Люшнеўскай Вал. Управ., Лімбнеўскай О.Ф., кв. 5788.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Левітана М. М., кв. 5789.

— Мэтрычн. выпіс., выд. Менск. Заксам, Біргэра Х.Г., кв. 5790.

— Мэтрычн. выпіс., выд. Менск. Заксам, Цукермана Н.Ф., кв. 5791.

— Лічн. карт., выд. Чарнухінскім Вал. Ваен. Аддз. Ніжэгародзк. губ., Палякова Ф. Е., кв. 5792.

— 1) Лічн. карт., выд. Адэскім Пав. Ваен. Кам.; 2) часов. від на жыхар., выд. Адэскай Гар. Міліц., Палуй А. М., кв. 5793-5794.

— Польскі від на жыхар., выд. польскай паліц. 1 вуч. м. Менску № 3777, Вільнэр Х.-Э.Ш., кв. 5795.

— Лічн. карт., выд. Мазырскім Пав. Ваен. Кам. № 4235, Холца В. В., кв. 5688.

— Часов. пасьведч., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 274, Шабуневіча Б. С., кв. 4453.

— Лічн. карт., выд. Узьдзенскім Вал. Ваен. Аддз., Казея А.Е., кв. 5690.

— Учотн. пасьведч. на каня, выд. Астрашыцка-Гарадзецк. Вал. Ваен. Аддз. № 101, Абмётка Л.Л., кв. 5796.

— Пасьведч. па скарач. штат., выд. 10 Менск. дзіцяч. домам, Чэрняк М. О., кв. 5797.

— Мэтрычн. вып., выд. Менскім казён. рабінам, Шымановіч Х. С., кв. 5798.

— Мэтрычн. вып., выд. Менскім Заксам, Грайвэр Х. Р., кв. 5799.

— Брачн. выпіс, выд. Менск. Заксам, Багдановіч Г. А., кв. 5800.

— Часов. пасьведч., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Хмялецкага Н. І., кв. 5801.

— Лічн. карт., выд. Уральск. Пав. Ваен. Кам., Чапарова П. І., кв. 5802.

— Явачн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Асташынскага І. Ц., кв. 5803.

— 1) Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам.; 2) копія лічн. карт., засьведч. Натар. Аддз.; 3) членская кніжка, выд. Саюз. дрэваапрацоўнік.; 4) пасьведч. асобы, выд. Менск. Аддз. Захадалесу, Гармаза О. О., кв. 5804-5805-5806.

1) Лічн. карт., выд. Харкаўскім Пав. Ваен. Кам.; 2) часов. від на жыхарства, выд. Харкаўскай Гар. Міліц., Ноза З. Ш., кв. 5807-5808

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 238, Клоца В. З., кв. 5809.

— Пасьведч. замест лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Кістанкіна І. Е., кв. 5810.

— Рэгістр. карт. на каня, выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Альпяровіч Ц. Б., кв. 5811.

— Рэгістрац. карт. на каня, выд. Бяларуцкім Вал. Ваен. Аддз., Багушэвіча М. Д., кв. 5812.

— Лічн. карт., выд. Астрашыцка-Гарадзецкім Вал. Ваен. Аддз., Скуратовіча І. П., кв. 5813.

1-я Савецкая друкарня. Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі Менск Галоўліт Беларусі № 319